

Học để làm việc,
làm người
làm cán bộ.
Học để phục sự Đoàn thể
" " Giải cấp và nhân dân,
" " Tổ quốc và nhân loại.
Muốn đạt mục đích, thì phải
cần, kiên, liên, chính,
chí công, vô tư.

9.49
Hồ Chí Minh

BAN NỘI
CHÍNH
TRUNG
ƯƠNG

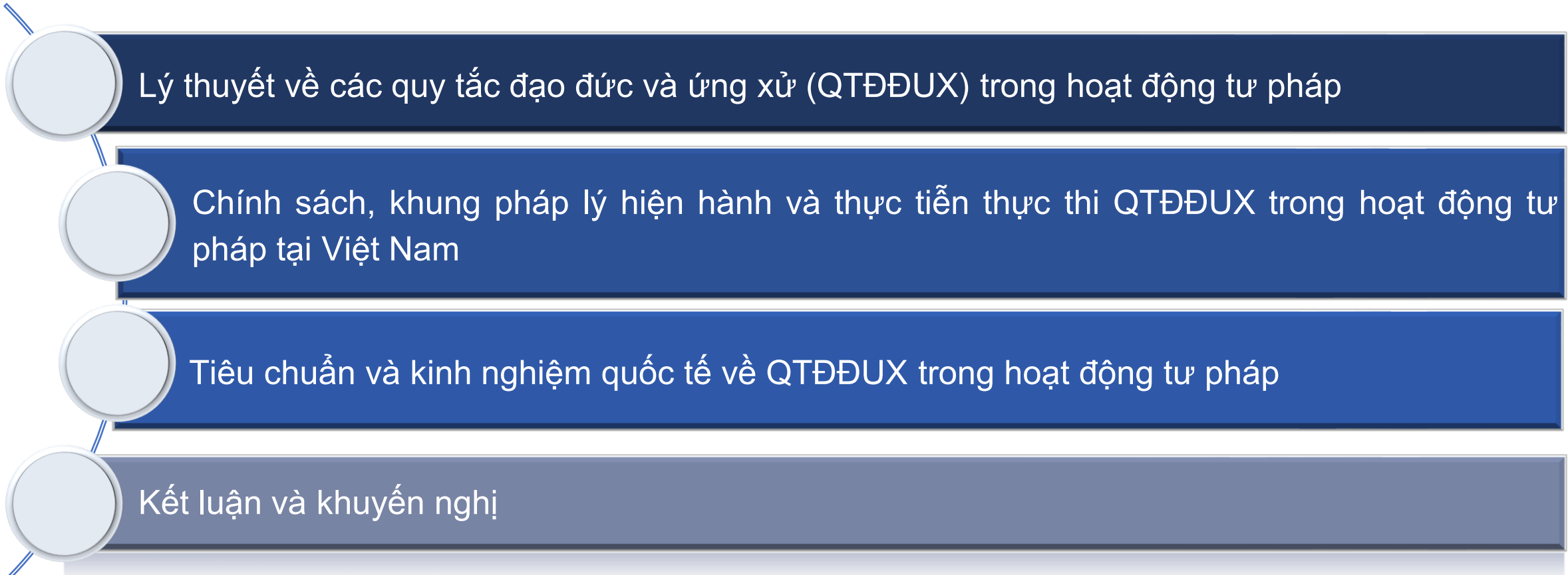

Empowered lives.
Resilient nations.

**BÁO CÁO ĐỊNH HƯỚNG
HOÀN THIỆN CÁC BỘ QUY
TẮC ĐẠO ĐỨC VÀ ỨNG XỬ
TRONG HOẠT ĐỘNG TƯ
PHÁP ĐÁP ỨNG YÊU CẦU
CẢI CÁCH TƯ PHÁP
TẠI VIỆT NAM**

12/2020

NỘI DUNG CHÍNH

Lý thuyết về các quy tắc đạo đức và ứng xử (QTĐĐUX) trong hoạt động tư pháp

Chính sách, khung pháp lý hiện hành và thực tiễn thực thi QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp tại Việt Nam

Tiêu chuẩn và kinh nghiệm quốc tế về QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp

Kết luận và khuyến nghị

Bối cảnh nghiên cứu

- ❖ Phương hướng của Nghị quyết 49-NQ/TW của Bộ Chính trị khoá IX về Chiến lược cải cách tư pháp đến năm 2020 (Nghị quyết 49): Xây dựng đội ngũ cán bộ tư pháp, bổ trợ tư pháp, nhất là cán bộ có chức danh tư pháp, theo hướng đề cao quyền hạn, trách nhiệm pháp lý, nâng cao và cụ thể hóa tiêu chuẩn về chính trị, phẩm chất, đạo đức, chuyên môn nghiệp vụ và kinh nghiệm, kiến thức xã hội đối với từng loại cán bộ
- ❖ Phương hướng của Kết luận 84-KT/TW của Bộ Chính trị về tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết số 49-NQ/TW (Kết luận 84): xây dựng đội ngũ cán bộ tư pháp phải thực sự liêm chính, công tâm, chuyên nghiệp, có bản lĩnh chính trị, giỏi về nghiệp vụ, tinh thông về pháp luật, nắm vững chủ trương, chính sách của Đảng, đủ phẩm chất, năng lực, uy tín đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới
- ❖ Ban Nội chính Trung ương được Bộ Chính trị giao làm đầu mối theo dõi việc thực hiện Kết luận 84

Mục tiêu nghiên cứu

Hỗ trợ Ban Nội chính Trung ương trong việc tiếp tục thực hiện Chiến lược cải cách tư pháp (Nghị quyết 49 và Kết luận 84)

Đề xuất các khuyến nghị về xây dựng, hoàn thiện và thực thi hiệu quả các Bộ QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp nhằm đáp ứng các yêu cầu cải cách tư pháp tại Việt Nam

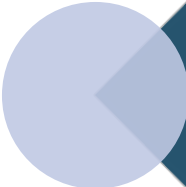

PHẦN I. LÝ THUYẾT VỀ CÁC QTĐĐUX TRONG HOẠT ĐỘNG TƯ PHÁP

Định nghĩa về QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp

QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp là *“những nguyên tắc đạo đức và chuẩn mực hành vi cụ thể do các cơ quan, tổ chức có thẩm quyền luật định trong hoạt động tư pháp ban hành nhằm bảo đảm tính liêm chính, trách nhiệm, đạo đức của cá nhân, tổ chức tham gia hoạt động trong hoạt động tư pháp và hỗ trợ tư pháp, bao gồm các biện pháp bảo đảm thi hành các nguyên tắc và chuẩn mực”*

Vai trò và chức năng của QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp

Định hướng hành vi theo những tiêu chuẩn nhất định

Dự đoán và ngăn chặn một số loại hành vi lệch chuẩn

Bảo đảm cho các hoạt động tư pháp được thực hiện hiệu quả

Bảo vệ công lý, bảo vệ quyền con người, quyền công dân, góp phần xây dựng nền tư pháp trong sạch

**PHẦN II. CHÍNH SÁCH,
KHUNG PHÁP LÝ HIỆN
HÀNH VÀ THỰC TIỄN
THỰC THI QTĐĐUX
TRONG HOẠT ĐỘNG
TƯ' PHÁP TẠI VIỆT NAM**

QTĐĐUX của Thẩm phán

QTĐĐUX của Thẩm phán

QTUX ngành TAND 2008

(kèm theo Quyết định số 1253/2008/QĐ-TANDTC)

- Cụ thể hoá các quy tắc ứng xử của cán bộ, công chức trong hệ thống TAND (như trong giải quyết, xét xử vụ án; tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo; trong cơ quan; tại nơi cư trú;...)

Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018

(kèm theo Quyết định số 87/QĐ-HĐTC)

- (i) Đặt ra các chuẩn mực đạo đức của Thẩm phán (tính độc lập, liêm chính, vô tư...)
- (ii) Hướng dẫn về quy tắc ứng xử trong các hoạt động cụ thể của Thẩm phán (ứng xử khi thực hiện nhiệm vụ, ứng xử tại cơ quan...)

Cơ chế đào tạo, tuyên truyền

Cơ chế giải thích

- Không có các văn bản chính thức để giải thích các quy tắc
- Việc giải thích được thông qua:
 - i. Chương trình đào tạo, tập huấn của hệ thống TAND
 - ii. Hoạt động triển khai công tác, trao đổi nghiệp vụ liên quan đến công tác thi đua, khen thưởng hàng năm của các Tòa án
 - iii. Chuyên gia thực hiện, đăng tải trong Tạp chí Tòa án nhân dân

Cơ chế giám sát thực thi

Giám sát chính

- Chủ thể giám sát: Hội đồng tuyển chọn, giám sát Thẩm phán quốc gia
- Giám sát định kỳ hàng quý, hàng năm, giám sát đột xuất theo đề nghị của thành viên Hội đồng hoặc theo yêu cầu của cơ quan, người có thẩm quyền

Giám sát theo công việc

- Chủ thể giám sát: Vụ Tổ chức cán bộ, Vụ Thi đua – Khen thưởng, Ban Thanh tra TANDTC, Ban chấp hành Đảng bộ TANDTC của TANDTC
- Thông qua cơ chế đánh giá nội bộ có tính thường xuyên trong công tác quản lý cán bộ, công tác thi đua, khen thưởng, công tác đánh giá Đảng viên, công tác đánh giá Thẩm phán khi xem xét việc bổ nhiệm lại, công tác kê khai tài sản

Cơ chế khác

- Giám sát của Nhân dân: (i) Cơ chế khiếu nại, tố cáo, (ii) Cơ chế sinh hoạt Đảng “2 chiều” tại nơi cư trú
- Giám sát đột xuất của Đoàn Đại biểu Quốc hội, Hội đồng nhân dân địa phương

Cơ chế xử lý vi phạm

Xử lý vi phạm kỷ luật

(Luật Cán bộ, công chức 2008 và Nghị định 34)

Khiển trách

Cảnh cáo

Hạ bậc lương

Buộc thôi việc

Xử lý trách nhiệm

(Quyết định 120/QĐ-TANDTC năm 2017)

Kiểm điểm trước cơ quan, đơn vị

Tạm dừng thực hiện nhiệm vụ được giao

Bổ trí làm công việc khác

Chưa xem xét đề nghị bổ nhiệm lại Thẩm phán

Không xem xét đề nghị bổ nhiệm lại Thẩm phán

Cơ chế khuyến khích thực hiện

Lồng ghép trong hoạt động thi đua - khen thưởng của hệ thống Tòa án với các danh hiệu chung do Luật Thi đua, khen thưởng quy định và danh hiệu riêng của hệ thống Tòa án: “Thẩm phán giỏi”, “Thẩm phán tiêu biểu”, và “Thẩm phán mẫu mực”

QTĐĐUX của Kiểm sát viên

QTĐĐUX của Kiểm sát viên

QTUX Kiểm sát viên 2017 khi thực hành quyền công tố, kiểm sát hoạt động tư pháp tại phiên tòa, phiên họp của Tòa án theo Quyết định số 46/QĐ-VKSTC

- Quy định chuẩn mực ứng xử của Kiểm sát viên trong quá trình thực hành quyền công tố, kiểm sát hoạt động tư pháp tại phiên tòa, phiên họp của Tòa án

QTUX ngành KSND 2020 theo Quyết định số 08/QĐ-VKSTC

- Quy tắc ứng xử chung và trong các hoạt động cụ thể của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong hệ thống KSND (nguyên tắc trong thi hành nhiệm vụ; nguyên tắc tại cơ quan; nguyên tắc tại nơi công cộng;...)

Cơ chế đào tạo, tuyên truyền

Giảng dạy tại Học viện Tư pháp, Đại học Kiểm sát Hà Nội

Lồng ghép trong phong trào thi đua, khen thưởng của hệ thống KSND

Cơ chế giải thích

Không có cơ chế giải
thích chính thức

Khó khăn cho việc tự
nguyện thi hành,
giám sát, đánh giá
việc tuân thủ các Bộ
QTĐĐUX

Cơ chế giám sát thực thi

Giám sát nội bộ

Hoạt động Thanh tra

Báo cáo việc thực hiện Chỉ thị 05/CT-VKSTC-TTr

Đánh giá cán bộ, công chức là Đảng viên

Công khai thu nhập

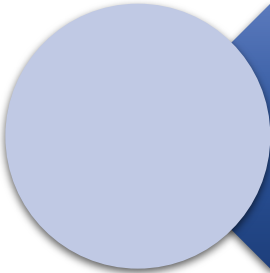
Giám sát của chủ thể khác

Giám sát của Nhân dân:

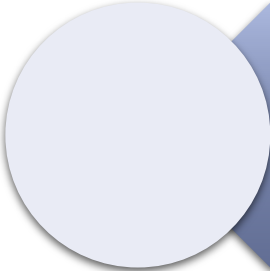
- (i) Khiếu nại, tố cáo
- (ii) Giám sát “2 chiều” tại cơ quan làm việc và tại nơi cư trú

Quốc hội, Đoàn đại biểu Quốc hội, Hội đồng nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, ...

Cơ chế xử lý vi phạm

Các văn bản xử lý vi phạm chưa đề cập đến QTUX ngành KSND 2020 và QTUX Kiểm sát viên 2017

Không có cơ chế riêng về xử lý trách nhiệm đối với Kiểm sát viên

Cơ chế khuyến khích thực hiện

Khuyến khích thực hiện thông qua các phong trào thi đua, khen thưởng

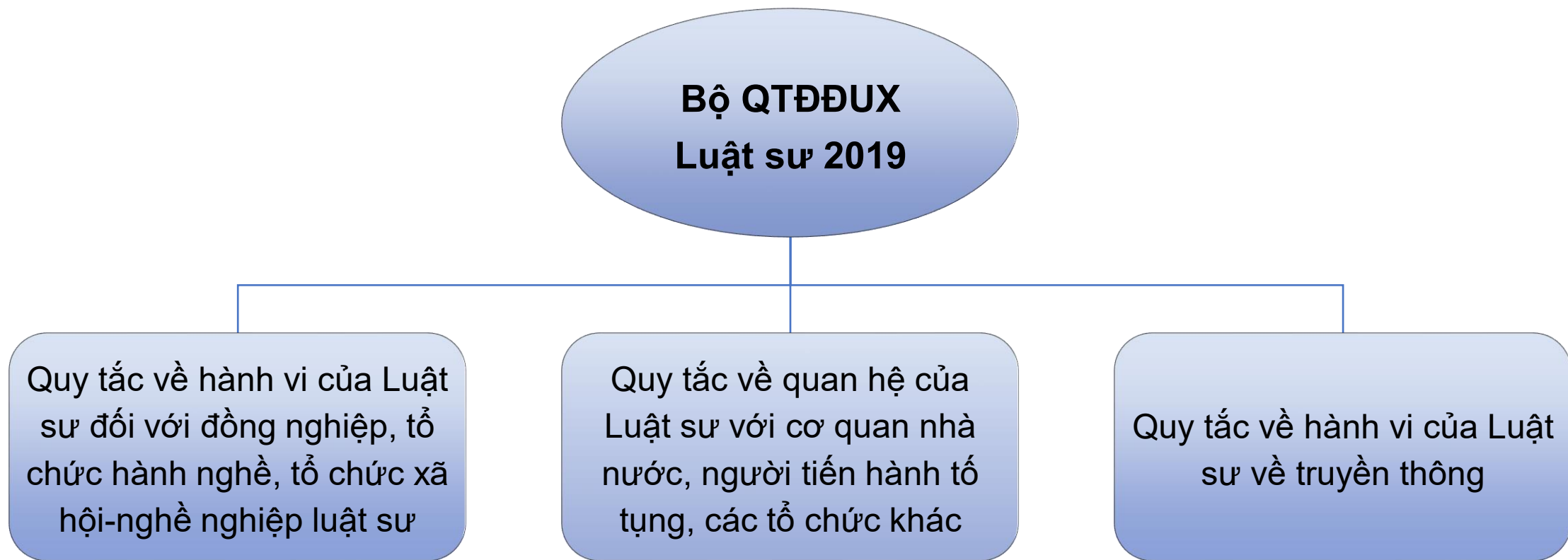
Văn bản về thi đua, khen thưởng không chỉ dẫn trực tiếp tới việc áp dụng các bộ quy tắc của hệ thống KSND, do đó chồng chéo trong việc áp dụng

QTĐĐUX nghề nghiệp của Luật sư

Bộ QTĐĐUX nghề nghiệp của Luật sư

Cơ chế đào tạo, tuyên truyền

Được giảng dạy trong chương trình đào tạo tại Học viện Tư pháp

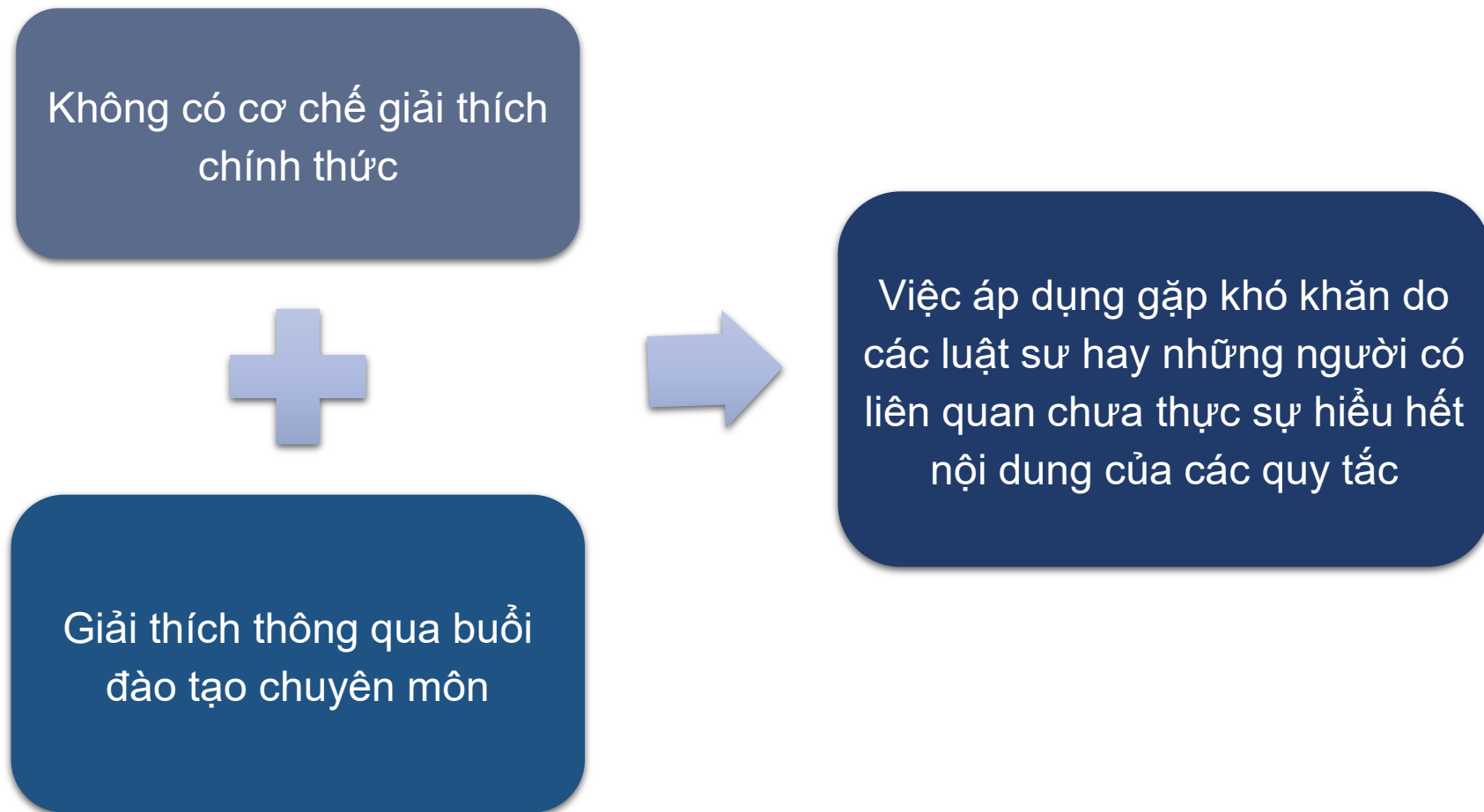

Là nội dung bắt buộc trong Kỳ kiểm tra kết quả tập sự hành nghề Luật sư

Là nội dung bắt buộc trong chương trình bồi dưỡng thường xuyên cho các Luật sư

Cơ chế giải thích

Cơ chế giám sát thực thi

Giám sát nội bộ

- Ban Thường vụ Liên đoàn Luật sư Việt Nam (cấp Liên đoàn), Ban Chủ nhiệm Đoàn Luật sư địa phương (cấp địa phương)
- Hiếm khi được thực hiện do các tổ chức này không muốn can thiệp vào hoạt động hành nghề của Luật sư

Giám sát của Khách hàng và người dân

- Thông qua khiếu nại, tố cáo, cơ chế giám sát luật sư của các Khách hàng
- Được đánh giá là cơ chế giám sát quan trọng do ảnh hưởng đến hoạt động của Luật sư

Giám sát Đảng viên

- Giám sát giám sát “2 chiều” tại nơi làm việc và tại nơi cư trú đối với Luật sư là Đảng viên
- Cơ chế giám sát chưa chặt chẽ

Cơ chế xử lý vi phạm

-
- Được quy định trong Luật Luật sư, Quyết định số 68/QĐ-BTVLĐLSVN năm 2012 về xử lý kỷ luật Luật sư
 - 04 hình thức: (i) Khiển trách; (ii) Cảnh cáo; (iii) Tạm đình chỉ tư cách thành viên Đoàn Luật sư từ 06 tháng đến 24 tháng; và (iv) Xoá tên khỏi danh sách luật sư của Đoàn Luật sư
 - Hoạt động mang tính thụ động, dựa trên các khiếu nại, tố cáo từ phía người dân hoặc công văn đề nghị từ phía cơ quan nhà nước có thẩm quyền về xử lý kỷ luật Luật sư gửi tới Đoàn Luật sư

Cơ chế khuyến khích thực hiện

Không giống với Bộ QTĐĐUX của Thẩm phán hay Kiểm sát viên, cơ chế thi đua, khen thưởng của Luật sư không được quy định trong văn bản luật

Trên thực tế, hoạt động khen thưởng luật sư được xác định trên nhiều tiêu chí của riêng Liên đoàn Luật sư Việt Nam hoặc các Đoàn Luật sư địa phương

PHẦN III. CÁC TIÊU CHUẨN VÀ KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VỀ QTĐĐUX TRONG HOẠT ĐỘNG TƯ PHÁP

Bộ QTĐĐUX của Việt Nam so với tiêu chuẩn và thực tiễn quốc tế

QTĐĐUX tại Việt Nam	Tiêu chuẩn quốc tế
I. THẨM PHÁN	
Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018	(1) Bộ Nguyên tắc Bangalore về đạo đức tư pháp 2002 (Bộ Nguyên tắc Bangalore) (2) Hiến chương Thẩm phán toàn cầu hay còn gọi Quy chế toàn cầu của Thẩm phán (UCJ) (3) Bộ quy tắc mẫu về ứng xử của Hội đồng Chánh án ASEAN (Bộ Quy tắc ASEAN) (4) Quy tắc đạo đức đối với thành viên và cựu thành viên Tòa án Công lý của Liên minh Châu Âu 2016 (Quy tắc EU)
II. KIỂM SÁT VIÊN	
(1) QTUX Kiểm sát viên 2017 (2) QTUX ngành KSND 2020	(1) Tiêu chuẩn về trách nhiệm nghề nghiệp và tuyên bố về những quyền và nghĩa vụ căn bản của Công tố viên năm 1999 (Tiêu chuẩn Công tố viên 1999) (2) Chỉ dẫn về đạo đức và ứng xử cho Công tố viên công tại châu Âu năm 2005 (Chỉ dẫn Công tố viên châu Âu 2005)
III. LUẬT SƯ	
(1) Bộ QTĐĐUX Luật sư 2019	(1) Những nguyên tắc cơ bản về vai trò của Luật sư, thông qua bởi Đại Hội đồng Liên hợp quốc (2) Những Nguyên tắc sử dụng phương tiện truyền thông xã hội của Hiệp hội các Đoàn Luật sư Thế giới (3) Những Nguyên tắc quốc tế về ứng xử của Luật sư của Hiệp hội các Đoàn Luật sư Thế giới (Nguyên tắc quốc tế về ứng xử của Luật sư)

Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018 so với tiêu chuẩn quốc tế (cấu trúc)

Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018	Bộ Nguyên tắc Bangalore	Bộ Quy tắc ASEAN	UCJ	Quy tắc EU
• Chia làm 02 phần chính: (i) những chuẩn mực đạo đức của Thẩm phán; và (iii) các quy tắc ứng xử của Thẩm phán • Không có phần hướng dẫn cụ thể, chi tiết đối với từng quy tắc	• Quy định theo từng chuẩn mực đạo đức • Trong mỗi chuẩn mực đạo đức sẽ tích hợp ngay hướng dẫn chi tiết về những điều Thẩm phán nên và không nên làm	• Có cấu trúc khá giống Bộ Nguyên tắc Bangalore • Đưa ra ít hướng dẫn về quy tắc ứng xử hơn so với Bộ Nguyên tắc Bangalore	Chỉ quy định chung: Thẩm phán phải được hướng dẫn bởi các nguyên tắc đạo đức, các nguyên tắc đạo đức này cần được đưa vào các chương trình đào tạo Thẩm phán và nên được thể hiện bằng văn bản	• Chia làm 02 nhóm nội dung chính: (i) những chuẩn mực đạo đức và (ii) các quy tắc ứng xử • Các quy định về chuẩn mực đạo đức và quy tắc ứng xử sắp xếp xen kẽ nhau

Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018 so với Tiêu chuẩn quốc tế (nội dung)

- Quy định của Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018 tương đối tiệm cận với chuẩn mực quốc tế; đã có điểm giao thoa, hoặc tương tự, hoặc bao hàm các nội dung quy định trong Bộ Nguyên tắc Bangalore, UCJ, Bộ Quy tắc ASEAN và Quy tắc EU
- Một số nội dung mà Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018 quy định chi tiết hơn tiêu chuẩn quốc tế để phù hợp với khung pháp luật trong nước, ví dụ: chuẩn mực về liên chính
- Một số quy định của Bộ QTĐĐUX Thẩm phán 2018 chưa bộc lộ hết nội hàm của Bộ Nguyên tắc Bangalore

Bộ QTĐĐUX của Kiểm sát viên so với tiêu chuẩn quốc tế (cấu trúc)

Điểm chung

- Chia làm 02 nhóm nội dung chính: (i) QTUX trong quá trình giữ chức vụ nói chung và (ii) QTUX trong quá trình tố tụng nói riêng

Điểm khác biệt

- Việt Nam quy định 02 nhóm nội dung này trong 02 văn bản khác nhau
- Các QTĐĐUX quốc tế được nghiên cứu quy định gộp các nội dung này trong cùng 01 bộ quy tắc

Bộ QTĐĐUX của Kiểm sát viên so với tiêu chuẩn quốc tế (nội dung)

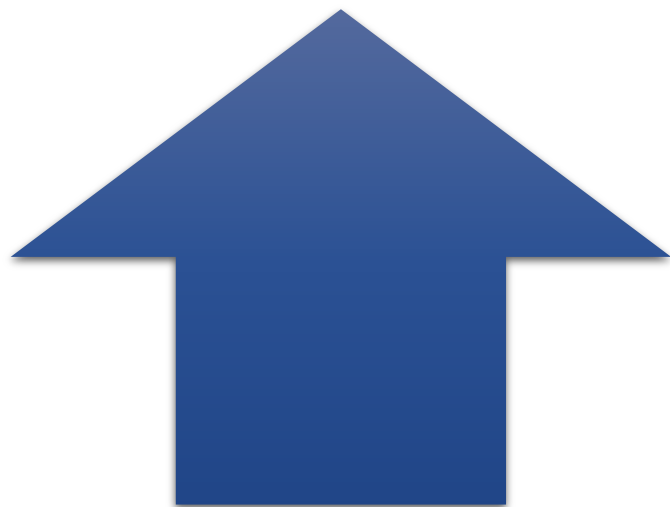
- Bộ QTĐĐUX của Việt Nam và quốc tế đều ghi nhận một số nguyên tắc ứng xử cốt lõi liên quan tới giữ vững danh dự, phẩm giá nghề nghiệp, tác phong chuyên nghiệp, minh bạch, khách quan, không tư lợi
- Quy tắc ngành KSND 2020 có quy định một số quy tắc áp dụng riêng cho các chức vụ lãnh đạo, tập trung chủ yếu trong việc chấp hành gương mẫu các quy tắc và không lạm dụng chức vụ quản lý
- Tiêu chuẩn Công tố viên 1999 có ghi nhận một số nội dung mà các Bộ QTĐĐUX của Việt Nam không có, như quy định về việc đảm bảo các điều kiện để Công tố viên có thể thực hiện được nhiệm vụ
- QTUX Kiểm sát viên 2017 tập trung vào các quy tắc Kiểm sát viên phải tuân thủ tại phiên tòa; các Bộ QTĐĐUX nước ngoài quy định quyền và nghĩa vụ của Công tố viên trong toàn bộ quá trình thực hiện quyền công tố
- QTUX Kiểm sát viên 2017 tập trung vào quy định các hành vi cụ thể liên quan đến tác phong, thái độ, lời nói; các Bộ QTĐĐUX quốc tế tập trung vào các nghĩa vụ chung mang tính chuyên môn

Bộ QTĐĐUX Luật sư 2019 so với tiêu chuẩn quốc tế (cấu trúc)

Bộ QTĐĐUX Luật sư 2019 tập trung điều chỉnh các hành vi của luật sư trong 03 mối quan hệ chính mà luật sư tham gia trong quá trình hành nghề: (i) khách hàng, (ii) đồng nghiệp và (iii) cơ quan nhà nước

Nguyên tắc quốc tế về ứng xử của Luật sư đi vào từng nguyên tắc/giá trị đạo đức và giải thích về những nguyên tắc này

Bộ QTĐĐUX Luật sư 2019 so với tiêu chuẩn quốc tế (nội dung)

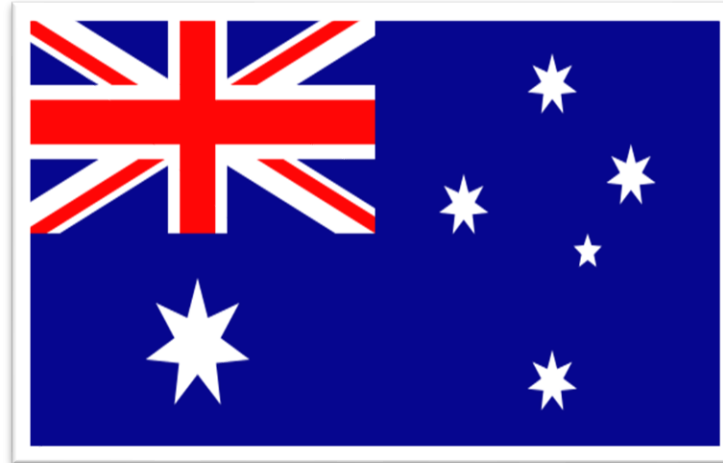
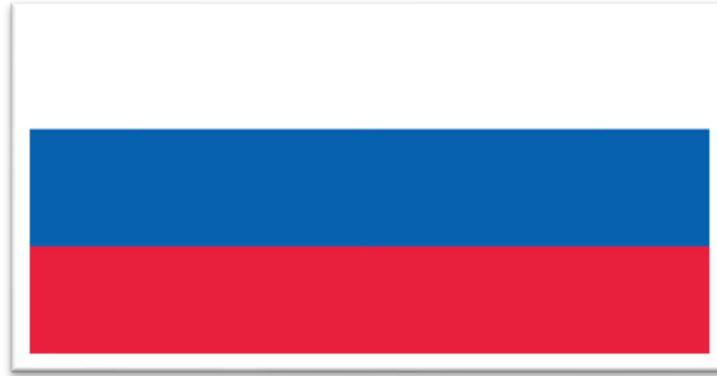

- Bộ QTĐĐUX Luật sư 2019 tập trung vào 03 mối quan hệ chính trong quá trình hành nghề của Luật sư
- Yêu cầu luật sư từ chối tiếp nhận vụ việc trong trường hợp có xung đột lợi ích giữa khách hàng hiện tại và khách hàng mới của Luật sư

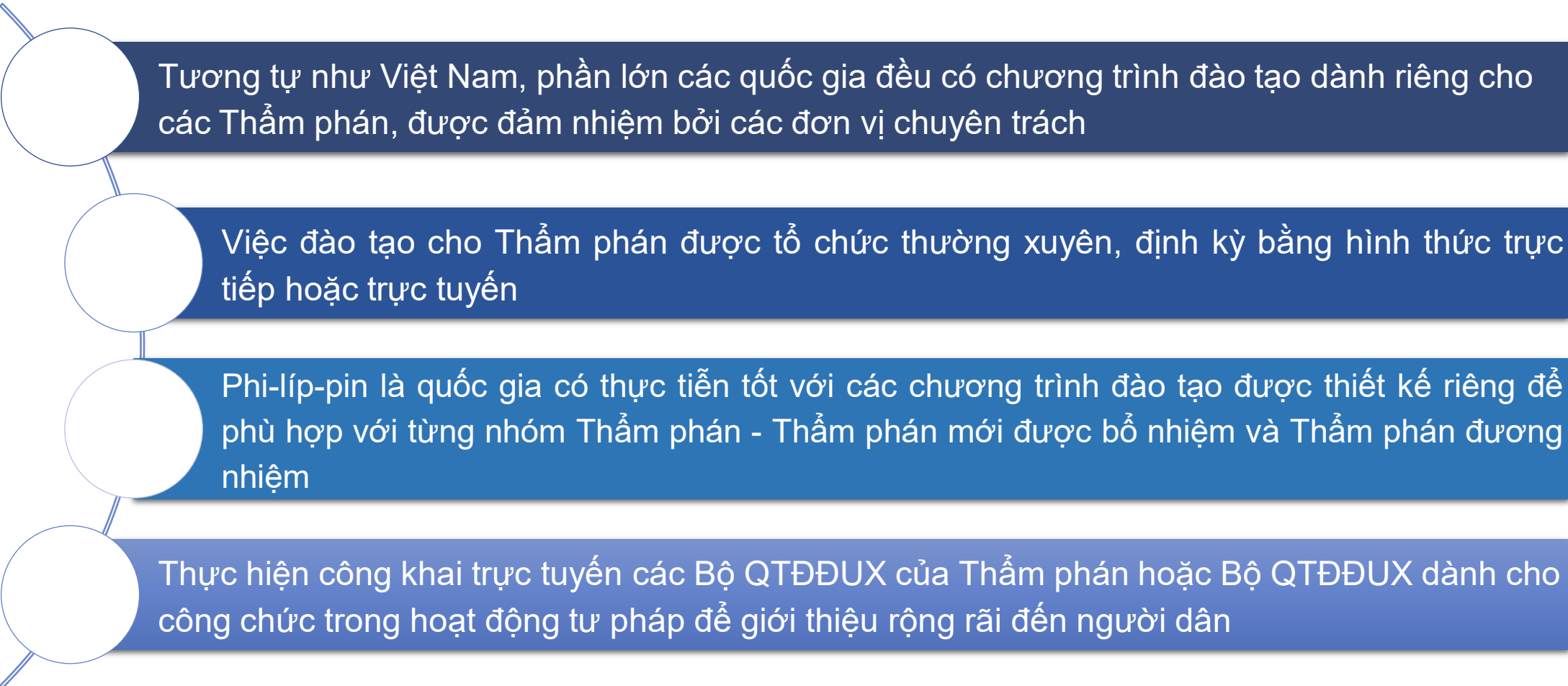

- Nguyên tắc quốc tế về ứng xử của Luật sư chủ yếu quy định mối quan hệ giữa Luật sư và khách hàng
- Cho phép tiếp nhận vụ việc của khách hàng mới (có xung đột lợi ích với khách hàng hiện tại) nếu khách hàng hiện tại lựa chọn luật sư khác để đại diện cho quyền và lợi ích hợp pháp của họ trong vụ việc tranh chấp

Thực tiễn tốt về thực thi QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp tại một số quốc gia

Cơ chế đào tạo, tuyên truyền

Tương tự như Việt Nam, phần lớn các quốc gia đều có chương trình đào tạo dành riêng cho các Thẩm phán, được đảm nhiệm bởi các đơn vị chuyên trách

Việc đào tạo cho Thẩm phán được tổ chức thường xuyên, định kỳ bằng hình thức trực tiếp hoặc trực tuyến

Phi-líp-pin là quốc gia có thực tiễn tốt với các chương trình đào tạo được thiết kế riêng để phù hợp với từng nhóm Thẩm phán - Thẩm phán mới được bổ nhiệm và Thẩm phán đương nhiệm

Thực hiện công khai trực tuyến các Bộ QTĐĐUX của Thẩm phán hoặc Bộ QTĐĐUX dành cho công chức trong hoạt động tư pháp để giới thiệu rộng rãi đến người dân

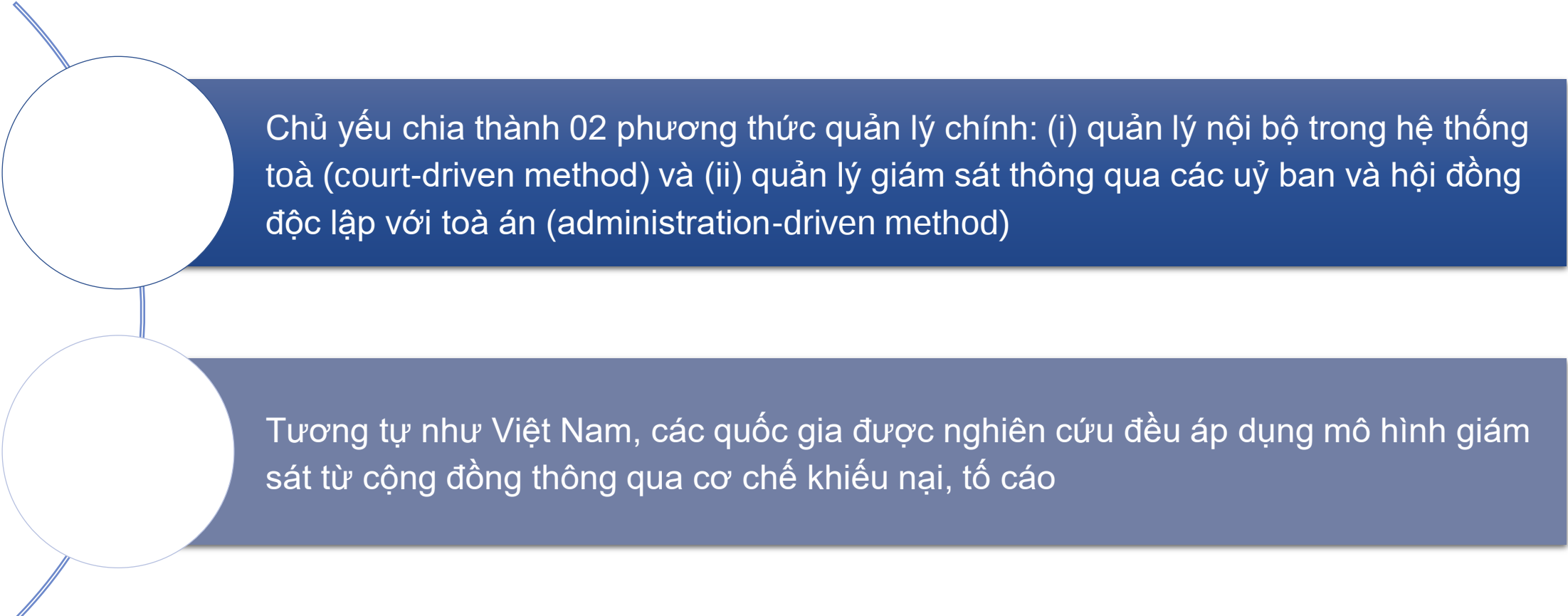
Cơ chế giải thích

UNOCD đã xây dựng, tập hợp các tài liệu hướng dẫn Bộ Nguyên tắc Bangalore như Bình luận về Bộ Nguyên tắc Bangalore hay tài liệu Các biện pháp nhằm thực thi hiệu quả Bộ Nguyên tắc Bangalore

Bộ QTĐĐUX của Hoa Kỳ (bang Ca-li-phoóc-ni-a), Phi-líp-pin, Ca-na-đa hay Úc đã bao gồm những chú giải/chú thích (phụ lục, ví dụ minh họa) để hướng dẫn người đọc hiểu hơn về nội dung của Bộ QTĐĐUX cũng như cách thức tuân thủ và thực thi các Bộ QTĐĐUX

Cơ chế giám sát thực thi

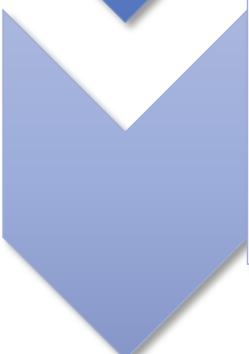
Chủ yếu chia thành 02 phương thức quản lý chính: (i) quản lý nội bộ trong hệ thống toà (court-driven method) và (ii) quản lý giám sát thông qua các uỷ ban và hội đồng độc lập với toà án (administration-driven method)

Tương tự như Việt Nam, các quốc gia được nghiên cứu đều áp dụng mô hình giám sát từ cộng đồng thông qua cơ chế khiếu nại, tố cáo

Cơ chế xử lý vi phạm

-
- Quy trình khiếu nại minh bạch được công bố công khai

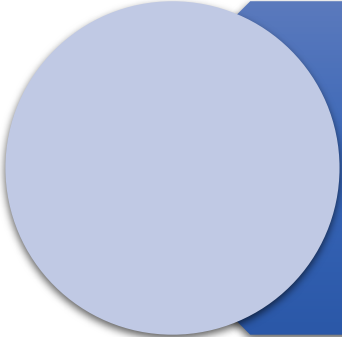
-
- Hoa Kỳ (bang Ca-li-phoóc-ni-a), Ca-na-đa, Liên bang Nga chỉ định cơ quan thường trực chuyên trách quản lý các hoạt động xử lý kỷ luật Thẩm phán; Trung Quốc, Phi-líp-pin, Úc quy định hệ thống Toà án giải quyết các khiếu nại - tương tự như Việt Nam

-
- Các quốc gia được nghiên cứu đều duy trì tính bảo mật từ giai đoạn tiếp nhận đơn thư khiếu nại cho tới khi có quyết định xử lý chính thức, và sau đó quyết định chính thức sẽ được công khai, tuy nhiên Việt Nam không ghi nhận nguyên tắc này

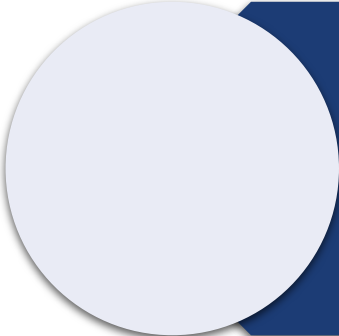
Cơ chế xử lý vi phạm

-
- Khác với Việt Nam, các quốc gia được nghiên cứu chỉ định Thẩm phán đương nhiệm hoặc đã nghỉ hưu vào các hội đồng (thường trực hoặc không thường trực/adhoc) hoặc đại diện của các ngành ngoài Tòa án tham gia để điều tra và xử lý vi phạm đối với Thẩm phán
 - Tương tự như Việt Nam, hệ thống các hình thức xử lý kỷ luật đối với Thẩm phán khá đa dạng, cho phép áp dụng hình thức xử lý phù hợp nhất với mức độ hành vi vi phạm của Thẩm phán
 - Công khai các tài liệu khuyến nghị đúc kết từ quá trình xử lý vi phạm (tương tự như án lệ hay bài học kinh nghiệm) để có thể phòng ngừa hay áp dụng trong tương lai

Cơ chế đảm bảo thực hiện khác

Các cơ chế đảm bảo cho Thẩm phán, Kiểm sát viên chế độ đãi ngộ hợp lý

Cơ chế bảo vệ Thẩm phán, Kiểm sát viên và người nhà của họ

PHẦN IV. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Kết luận

- Xây dựng và áp dụng các Bộ QTĐĐ, QTUX hay QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp sẽ giúp tăng cường chuẩn mực đạo đức và tạo nên một nền văn hoá liên chính trong các hoạt động tư pháp của Tòa án, Viện Kiểm sát, Luật sư và các chức danh tư pháp khác
- Chuẩn mực đạo đức trong lĩnh vực quản trị công nói chung hay đạo đức trong hoạt động của lĩnh vực nghề nghiệp nói riêng đều góp phần xác lập hệ thống giá trị của xã hội hay của lĩnh vực nghề nghiệp đó, đặc biệt là trong các Bộ QTĐĐUX của hoạt động tư pháp
- Các Bộ QTĐĐ, QTUX hay QTĐĐUX của Thẩm phán, Kiểm sát viên và Luật sư đang có vai trò định hướng hành vi theo những tiêu chuẩn nhất định, đồng thời dự đoán và ngăn chặn một số loại hành vi lệch chuẩn

Kết luận (tiếp)

- Nội dung cũng như cấu trúc các Bộ QTĐĐUX của Việt Nam có những sự khác biệt với các Bộ QTĐĐUX quốc tế
- Hoạt động phổ biến, tuyên truyền và giáo dục về các Bộ QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp chưa được mạnh mẽ
- Cơ chế giám sát, theo dõi thực thi các Bộ QTĐĐUX của Thẩm phán và Kiểm sát viên do bộ máy nhà nước (cơ quan chủ quản) thực hiện bên cạnh cơ chế đánh giá từ xã hội; Bộ QTĐĐUX của Luật sư chú trọng vào cơ chế đánh giá từ xã hội (khách hàng)
- Cơ chế đánh giá việc tuân thủ QTĐĐUX của Thẩm phán và Kiểm sát viên được lồng ghép trong các hoạt động đánh giá cho cán bộ, công chức (chủ yếu là thi đua khen thưởng) và các quy định, quy tắc về phẩm chất đạo đức và hành vi ứng xử của Đảng viên

Kết luận (tiếp)

-
- Các văn bản về xử lý kỷ luật của Tòa án, Kiểm sát và Luật sư chưa thật phù hợp với đặc điểm nghề nghiệp, nguyên tắc, hoạt động tư pháp, không tham chiếu cụ thể, rõ ràng tới các Bộ QTĐĐUX của ngành tương ứng
 - Các Bộ QTĐĐUX của Thẩm phán, Kiểm sát viên và Luật sư là độc lập với nhau và chưa có mối liên hệ một cách có hệ thống
 - Các Bộ QTĐĐUX của Thẩm phán, Kiểm sát viên và Luật sư đều chưa có cơ chế hướng dẫn, giải thích mang tính chính thức

Khuyến nghị chung về việc xây dựng các bộ QTĐĐUX

Hoàn thiện hệ thống tư pháp và quản lý hệ thống tư pháp

Nâng cao hiệu quả thực thi các QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp

Đảm bảo sự thống nhất, hài hoà nội dung cốt lõi và tính tương tác, hỗ trợ hoạt động của các chức danh tư pháp trong các QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp

Tăng cường áp dụng các QTĐĐUX để thúc đẩy ý thức và phong cách hoạt động chuyên nghiệp, liêm chính của các chức danh tư pháp

Hoàn thiện hệ thống tư pháp và quản lý hệ thống tư pháp

- Hoàn thiện phương thức lãnh đạo của Đảng đối với tổ chức và hoạt động của các cơ quan tư pháp

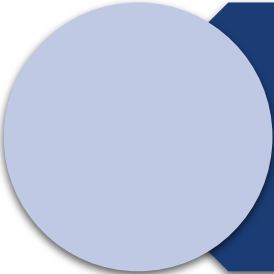

- Việc tổ chức và quản lý hệ thống tư pháp cần bảo đảm theo nguyên tắc: (i) Tòa án là vị trí trung tâm; (ii) Viện kiểm sát thực hành quyền công tố và kiểm sát tư pháp; (iii) Luật sư thực hiện chức năng bào chữa, bảo vệ quyền, lợi ích của đương sự trong các vụ án tại Tòa án và ngoài Tòa án

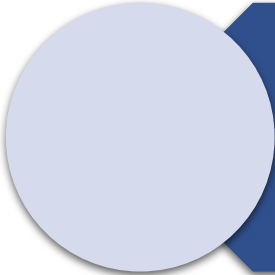

- Các chế định đạo đức đối với các chức danh cần được củng cố và tăng cường cùng với các khuôn khổ pháp luật để nâng cao được ý thức của những người tiến hành và tham gia hoạt động tư pháp, qua đó, nâng cao chất lượng của hoạt động tư pháp và nâng cao ý thức về phụng sự Nhân dân, phụng sự Tổ quốc

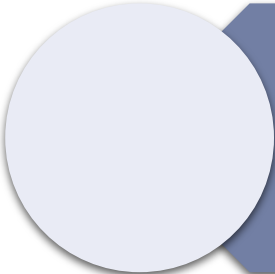
Nâng cao hiệu quả thực thi các QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp

Cần có một hướng dẫn mang tính định hướng về xây dựng và thực thi các Bộ QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp bảo đảm phù hợp với các định hướng về hoạt động tư pháp trong Báo cáo chính trị của Đại hội Đảng XIII đề ra

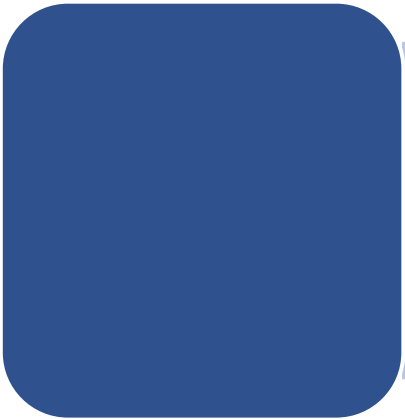

Tăng cường các cơ chế bảo đảm thực thi cho các Bộ QTĐĐUX: cơ chế phổ biến và giáo dục; cơ chế giải thích và cập nhật các quy tắc; cơ chế giám sát và xử lý vi phạm quy tắc; cơ chế khuyến khích thực hiện Bộ QTĐĐUX

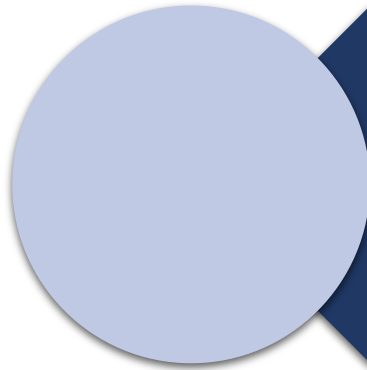
Có những biện pháp bảo đảm sự an toàn về chính trị - xã hội, pháp lý và tiêu chuẩn đãi ngộ hợp lý cho những người công tác trong lĩnh vực tư pháp

Đảm bảo sự thống nhất, hài hoà nội dung cốt lõi và tính tương tác, hỗ trợ hoạt động của các chức danh tư pháp trong các QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp

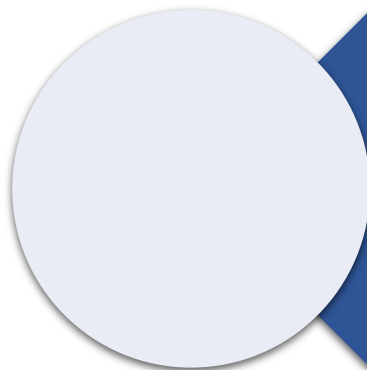
-
- Ban hành các Bộ QTĐĐUX đối với tư cách là chức danh tư pháp, như Hội thẩm nhân dân, Thư ký toà án, Thẩm tra viên và chức danh hỗ trợ tư pháp khác như Thừa phát lại, Giám định viên, Quản tài viên,...

-
- Các Bộ QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp nên được thống nhất xây dựng thành 03 cấu phần chính: (i) các chuẩn mực đạo đức; (ii) các quy tắc ứng xử nghề nghiệp; (iii) các giải thích, hướng dẫn thực thi các chuẩn mực, quy tắc

Tăng cường áp dụng các QTĐĐUX để thúc đẩy ý thức và phong cách hoạt động chuyên nghiệp, liêm chính của các chức danh tư pháp

Phổ biến, tuyên truyền, giáo dục thường xuyên và đưa vào chương trình đào tạo nguồn của sinh viên luật nói chung, chương trình đào tạo nghề, đào tạo nguồn bổ nhiệm các chức danh tư pháp và bổ trợ tư pháp

Các Bộ QTĐĐUX nên được đăng tải công khai trực tuyến
Các bình luận, khuyến nghị, giải thích đối với những Bộ QTĐĐUX đó nên được cập nhật thường xuyên

Khuyến nghị cụ thể đối với Ban Nội Chính Trung ương

Tham mưu và trình cấp có thẩm quyền ban hành văn bản định hướng các cơ quan tư pháp, cơ quan có hoạt động quản lý nhà nước về công tác bổ trợ tư pháp hoàn thiện và tổ chức thực hiện có hiệu quả các bộ QTĐĐUX trong lĩnh vực tư pháp nhằm đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp tại Việt Nam:

- Rà soát các bộ QTĐĐUX hiện hành để sửa đổi, bổ sung những nội dung còn chưa phù hợp với thực tiễn
- Nghiên cứu xây dựng và tổ chức thực hiện đồng bộ và hiệu quả các bộ QTĐĐUX với các chức danh tư pháp, chức danh bổ trợ tư pháp khác như: Hội thẩm nhân dân, Giám định viên, Hòa giải viên tại Tòa án
- Nâng cao hiệu quả thực thi các QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp, đánh giá và giám sát việc thực thi, xử lý nghiêm minh các hành vi vi phạm và khen thưởng kịp thời những người, ngành thực hiện tốt các QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp
- Các QTĐĐUX trong hoạt động tư pháp phải thống nhất, hài hoà nội dung cốt lõi và bảo đảm tính tương tác, hỗ trợ hoạt động giữa các chức danh tư pháp, yêu cầu các cơ quan tư pháp, cơ quan bổ trợ tư pháp tăng cường áp dụng các QTĐĐUX

CẢM ƠN!

Nhóm Nghiên cứu

LS Nguyễn Hưng Quang

PGS.TS Trần Văn Độ

Mọi góp ý xin gửi về
quang@nhquang.com

12/2020